

שבת בשבתו

1363

פרשת ויקהל
תשע"א
כ"ב באדר א' 26/2/11
השנה העשרים ושבע

זמני השבת
כניסה
יציאה

ניהול מסחרי: לאור מבית: גל אורן
לפרסום מודעות: 052-4295209

כתיבה ועריכה:
מכון 'צומת'

מייסודה של:
הסתדרות הפועל המזרחי

הרב מרדכי רבינוביץ
ראש ישיבת 'כרם יבנה'

קבלת שבת

והייתם נקיים מה' ומישראל

היהודים, וחברו משיב לו, אדם ששלט על מלאכת המשכן, אין אתה מבקש שיהיה עשיר? כיון ששמע משה כך, א"ל: חייכם משהמשכן נגמר, אני עושה עמכם חשבון, שנאמר: אלה פקודי המשכן" (תנחומא ישן).

חז"ל לימדונו שמנהיגי הציבור לא זו בלבד שצריכים להתנהג ביושר ושלא ידבק בהם רבב, אלא שהדברים גם יראו לציבור. "מצינו בתורה ובנביאים ובכתובים שאדם צריך לצאת ידי הבריות כדרך שצריך לצאת ידי המקום. בתורה - "והייתם נקיים מה' ומישראל". בנביאים - "אלוקים ה' הוא יודע וישראל הוא ידע" (יהושע, כב). ובכתובים - "ומצא חן... בעיני אלקים ואדם" (משלי, ג). וממי אתה למד? ממשה וכו', על אחת כמה וכמה פרנסי הציבור שהן צריכים לצאת ידי הציבור.

וכך מצינו במשפחת אבטינס שהיו בקיאים במעשה הקטורת, ומעולם לא יצאה כלה מבושמת מבתיהם, וכשנשאו אשה ממקום אחר היו מתנין עמה שלא תתבשם, שלא יאמרו ממעשה הקטורת מתבשמין, לקיים: 'והייתם נקיים מה' ומישראל'" (שהש"ר ג,ו).

עוד אמרו "התורם את הלשכה אינו נכנס לא בפרגוד חפז וכו', שמא יעני ויאמרו מעוון הלשכה העני, או שמא יעשיר ויאמרו מתרומת הלשכה העשיר. שאדם צריך לצאת ידי הבריות וכו' (שקלים, ג).

"ויאמר משה אל בני ישראל, ראו קרא ה' בשם בצלאל וכו'". חז"ל למדו מפרשה זו על הצורך להתחשב בדעת הציבור. "אין מעמידין פרנס על הציבור אא"כ נמלכין בציבור. אמר לו הקב"ה למשה, הגון עליך בצלאל?... אמר לו: אף על פי כן לך אמור להם לישראל, הלך ואמר להם, הגון עליכם בצלאל? אמרו לו: אם לפניך הגון לפנינו לא כל שכן?" (ברכות נה,א).

לדברי הגמ' משה הוא שיום את הפנייה על פי הדרכה אלוקית, שכן ראוי לעשות אף שלא הייתה תלונה מצדם של ישראל.

אך במדרש (תו"ש,קה) ראו בזה תשובה לתלונה על משה. "מהו ראו? לפי שכשאמר משה לישראל שבצלאל יעשה הגדולה הוא נוטל לו ולמשפחתו. אמר להם משה דעו וראו כי לא מדעתי אני עושה אלא מפי הקב"ה. לקיים מה שנאמר: "ומצא חן... בעיני אלוקים ואדם".

מטעם זה, גם דאג משה להגיש דין וחשבון על מעשה המשכן. "ולמה עשה עמהם חשבון, והקב"ה מאמינו שנאמר: בכל ביתי נאמן הוא, אלא ששמע משה שהיו מדברים מאחוריו וכו' ומה היו אומרים? ראו צוארו וראו שוקיו, אוכל משל היהודים וכו' וכל מה שיש לו מן

מה הסיכוי שתתחתנו עם חברה
שלכם מתנועת הנוער? בעמ' 8

היש גבול לניקיון הכפיים שנדרש
מבעלי משרות ציבוריות? בעמ' 2

משהו לנפש

הרב יהושע שפירא
ראש ישיבת רמת גן

ב'רצוי', הוא מנמיך את שמי רצונותיו ומחשיך את מסגרת עולמו. מאידך, אם הוא מניח לשאיפותיו לנתק אותו מאחיזה איתנה במציאות הנוכחית, לא יוכל לעולם למצוא את הדרך כיצד להתקדם בדרך להגשמתו. מטבע הדברים הפער בין ה'רצוי' ל'מצוי' מחדד את החסר, אלא שכאשר עוסקים במצוי בפיתוח יש לבחון היטב שאלה זו עצמה: איזו דרך תהיה טובה יותר לקידומו של האדם בכל מצב נתון - העיסוק במגרעותיו או ההתמקדות במעלותיו.

עיקרון זה ניתן ליישום גם במישור הציבורי. כחברה, אנו שואפים להשיב שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחילה ולהעמיד בראשנו "אנשי חיל, יראי אלקים, אנשי אמת, שונאי בצע"; אך עם זאת, עלינו להכיר את מצבנו לאשורו. אנו חברת שפע הסובלת מתרבות נהנתית, מבלבל זהות ואבדן דרך, מושפעת ממקורות סמכות תרבותיים שונים ומשיקה לעולמות תוססים הסובבים

אותנו. מתוך כך, עלינו לדעת שאת חשבון הנפש העומד בפנינו לא נוכל לערוך באופן פשטני בלבד. כאמור, עלינו להפריד בין ה'רצוי' וה'מצוי'. לחדד את השאיפה למוסריות עליונה, לקדושה וטהרה, להשבת לבם של ישראל לאביהם שבשמים הן במצוות שבין אדם למקום והן במצוות שבין אדם לחברו (ולחברה שבה הוא חי). יחד עם זאת, עלינו לבחון ביושר עד כמה העיסוק בחסרונותיהן של הדמויות הבכירות שבקרבתנו - שבדואי יש לו מקום - מקדם אותנו לעבר היעד הזה, ועד כמה הוא משקיע אותנו בביצה מאוסה שמרחיקה אותנו מכך.

מתוך כך אנו נקראים להרבות בהתבוננות על כל הטוב שמצוי בנו ובאנשים שמוסרים את נפשם למען ביטחונה של מדינת ישראל וקידומה, להרבות בנתינת ערך למסירות זו ולהשיב לעצמנו את הביטחון בתביעת התיקון והטהרה הפנימית המניעה אותנו - שאינה זהה ממקומה למרות החולשות הקיימות.

לקבלת שיחה שבועית בדוא"ל פנה ל:
hesderg@neto.net.il

על צביעות ותקווה

לאחרונה נחשפנו למחול שדים של תלונות על מועמדים לתפקידים בכירים שהוטל דופי במינויים. בתור אדם מן השורה, שבקיאותו בחומר הראיות ניזונה מהתקשורת בלבד, אין לי אלא לגזור על עצמי שתיקה בכל האמור בתוכן הטענות. עם זאת, מדובר בתופעה המדאיגה כל בר דעת. הגענו למצב שבו אין אדם בכיר מתמנה לתפקידו מבלי ששמו יוכתם בתלונות מכל סוג שהוא - בין אם יש בהן כדי לבטל את מינויו, בין אם הן מתקבלות אולם אינן מהוות סיבה מספקת לביטול מינויו ואפילו אם הן נדחות מכל וכל. לא זו בלבד: בחלק בלתי מבוטל מן המקרים גם המתלוננים עצמם כנראה אינם נקיים יותר מן הנילוים.

גם התביעה לשקיפות, שהיא יסוד לכל מניעת שחיתות, צריכה לבחון את גבולותיה: עד היכן היא מועילה לחברה ומהיכן היא

הופכת ל'בדיקת ציציית' קטנונית ומוגזמת, המשביתה את יכולת התפתחותה של החברה. דוגמה לדבר נוכל למצוא באדם הפרטי. אין ספק שכל אדם מצווה לערוך את חשבון נפשו, לפשפש במעשיו ולתקנם כדי להתעלות לרמות מוסריות וערכיות גבוהות יותר. יחד עם זאת, יש לזכור כי החשבון עצמו נערך על ידי אדם שטרם זיכך את מידותיו בשלמות, ולכן אי אפשר לצפות שייערך בצורה המדויקת, הקולעת והמועילה ביותר. ואכן, רבים מושכים את ידיהם מכל וכל מן העיסוק בחשבון הנפש, מתוך תחושה אינטואיטיבית ובלתי מודעת שחשבון כזה לא יהיה חשבון צדק, וסופו שיפיל אותם בביצה טובענית של מיאוס עצמי ויעקר את יכולתם להתקדם הרבה יותר ממה שישייע בידם להתרומם אל מחוץ חפצם.

לאור ההתרחשויות האחרונות עולה התחושה שכחברה אנו מגיעים בדיוק אל המצב הזה, ומשום כך נוכל להשתמש בפתרון המוצע לאדם הפרטי כקריאת כיוון לפתרון הבעיה הציבורית העומדת בפנינו. העיקרון הראשון בחשבון הנפש הוא ההפרדה החדה בין ה'רצוי' ל'מצוי'. אם אדם מוריד את השאיפות שלו ופוגם

250 שנה לפטירתו

למד בישיבת המקובלים "בית אל" בראשותו של רבי שלום שרעבי (הרש"ש). לאחר שנפטרה אשתו התכוון לצאת לחו"ל על מנת לשאת אישה שניה, בקובעו ש"אי אפשר לשאת אישה ספרדית, שאין דעתינו ומנהגינו וטבעינו שווין". אבל באותה אגרת הוא מספר על חתונתה הקרובה של בתו אסתר עם בנו של הרב מאימיר, שהיה מתושבי חברון.

האגרות שכתב רא"ג מהארץ לגיסו מלמדות הרבה עליו ועל החיים בארץ בתקופתו. חשיבות רבה מייחסים לאגרת שכתב הבעש"ט אליו. בתוך אגרת זו כתב הבעש"ט: "...בראש השנה תק"ז עשיתי השבעת עלית הנשמה כידוע לך, וראיתי דברים נפלאים במראה... ומסרתי ממש נפשי, ובקשתי ממורי ורבי שלי שילך עמי כי סכנה גדולה לילך ולעלות לעולמות העליונים... עד שנכנסתי להיכל משיח... ושאלתי את פי משיח אימתי אתי מר? והשיב לי: עד שיתפשט תורתך בכל העולם... לא דבר ריק הוא מה שאמרת לך כי השם יודע שאין אני מייאש עצמי מנסיעתי לארץ ישראל אם יהיה רצון השם...". פרשנים מסבירים ש"מורי ורבי שלי" הוא הנביא אחיה השילוני. מעניין שאותה שנה שעליה מספר הבעש"ט, היא השנה שבה עלה הרא"ג ארצה, ולפי האגרת ("כידוע לך") ידע הרא"ג על "השבעת עלית הנשמה" עוד לפני קבלת האגרת. לא זה המקום לעסוק באותנטיות של האגרת, בכך כבר עסקו רבים.

"וּאֲבִיו אִישׁ צָרִי חָרֵשׁ נְחֹשֶׁת וַיִּמְלֵא אֶת הַחֲכָמָה... לְעֵשׂוֹת כָּל מְלָאכָה בְּנְחֹשֶׁת" (מל"א ז, יד - הפטרת השבת לפי הספרדים). בפסוק וְהִגְלָה אֶת כָּל יְרוּשָׁלַם... וְכָל הַחָרֵשׁ וְהַמְּסָגֵר (מל"ב כד, יד) דרשו חז"ל (גיטין פחא) שאלו הם תלמידי החכמים. מניין לחז"ל להוציא פסוק מפשטו, והרי בהפטרנו לכאורה פשוט שחורש נחושת הוא בעל המקצוע, ולא תלמיד חכם בדווקא? על הפסוק הַחָרֵשׁ שִׁמְעוּ וְהַעֲרִים הַבָּיִטוּ לְאֹתוֹ (ישעיהו מב, יח) הקשה ר' אברהם גרשון מקיטוב: אם הוא חרש, איך ישמעו? ואם הוא עיוור, איך יוכל לראות? ותירץ, שהחרשים הם תלמידי החכמים, שלהם מצווה הנביא שישמעו, כי העיוורים, שהם המוני העם, מביטים אל תלמידי החכמים, וכשהם רואים שתלמידי החכמים מטיים אוזניהם לשמוע, אז גם הם עושים כמותם ושומעים; ואם אינם שומעים - אף הם אינם שומעים. הרי שפמנים שבמקרא 'חרש' מובנו תלמיד חכם.

בכ"ה באדר-א' ימלאו 250 שנה לפטירתו של **הרב אברהם גרשון מקיטוב** (העיר Kuty באוקראינה), גיסו של הבעל שם טוב (נפטר בתקכ"א, 1761). הוא זכה לתארים משני הצדדים. "הנודע ביהודה", שכידוע לא היה מחובבי החסידות, הכתירו כ"חכים עדיף מנביא. ליש ולביא... הרבני המופלא ומופלג בתורה וחסידות, לו עשר ידות, שושן סודות, החכם השלם והכולל" (נודע-ביהודה מהדו"ק אה"ע, עג); וגיסו הבעש"ט כתב אליו באיגרתו לארץ ישראל: "הרבני המופלג החסיד המפורסם בתורה ויראה". רבי אברהם גרשון היה מחכמי הקלויז בברודי, מעוז המתנגדים. וכשנשא הבעש"ט את אחותו לאישה, היה רא"ג מתרחק ממנו. לפי הספר שבחי-הבעש"ט, היה "מחזיק את ר' ישראל לעם הארץ ולבור, והיה מפתח את אחותו להתגרש ממנו, ולא רצתה". רק לאחר כמה שנים הכיר בגודל צדקתו של הבעש"ט ובמידת חסידותו, ובהשפעתו עלה ארצה (בשנת תק"ג ו/או תק"ז), ומאז נשאר בארץ עד לפטירתו. הוא הניח את היסודות לתנועה החסידית בארץ ישראל. מכאן כתב לגיסו: "אהובי גיסי ידיד נפשי... אל תקמץ ידך מאחיק התאב לשתות בצמא את דבריך הנעימים... שמך כבר נודע בשערי ירושלים, וחכמים שבכאן בקשו שאכתוב לך ואזרוך שתבוא לכאן לקבוע דירה".

על הפגישה הראשונה בין השניים מספרת האגדה החסידית, שבעיר ברוד כיהן רב שריינו אחר אשתו. אותו רב גזר מלקות על כל מי שידבר נגדה, ואז עלו הנודע-ביהודה, ר' מאיר מרגליות ור' אברהם גרשון מקיטוב ודברו נגדה. כדי לא לקבל מלקות ברח רא"ג ורדפו אחריו. והנה הגיע לגדר עץ שעצר בעדו. לפתע צץ לו מעבר לגדר גוי אחד והראה לו שאחד מעמודי הגדר רעוע ואפשר לעבור שם. כשהגיע למזיבוז, לגיסו הבעש"ט, אמר לו שהיה זה הוא ששלח לו את אליהו בדמות אותו גוי כדי להצילו; ובזכות שקידש את השם ברבים הוא "היה בארץ הקדושה נשיא על כל ההתמנות שבקדושה" (הנודע-ביהודה נהיה אב"ד פראג, ור' מאיר מרגליות אב"ד אוסטראה).

בתחילה התיישב בחברון, ושם אמר: "ישיבת יום אחד בארץ ישראל חשובה ואהובה לפני המקום יותר משלושים שנה בחוץ לארץ". לאחר שחש בבדידות בחברון שהיתה רובה ככולה מאוכלסת על ידי הקהילה הספרדית, עבר לירושלים, ושם

בראון דסברג
barondasberg@gmail.com

עבודה שיטתית

כשיעקב אבינו ירד למצרים הוא נטע את השטים, שמהם נבנה המשכן (רש"י ע"פ המדרש). ראב"ע תמה על כך, ואומר שלפי הפשט היה יער שטים ליד הר סיני. אכן אנו יודעים ששיטה צומחת במדבר, למה נועד הדרש שהביא רש"י?

מעבר להסברים רעיוניים, אפשר למצוא לדרש זה גם צורך ריאלי: קורות עצי השיטה המצויים במדבר הם כבדים וצפופים, ולא מגיעים לאורך של 10 אמות, כיצד בנו מהם משכן?

"השיטה המלבינה", בשונה משאר עצי השיטה, יכולה להגיע לגבהים רמים יותר, וקורותיה קלים ונוחים לבניה. אולם, שיטה זו צומחת רק מעל מי תהום גבוהים ולא במדבר. המקום הצפוני בעולם שבו ניתן למצוא שיטות מלבינות הוא בישראל. לכן, אם נרצה לומר שהמשכן נבנה משיטה מלבינה, אנו מוכרחים לומר שמישהו הביא אותה מישראל. השיטה המלבינה מתרבה באופן וגטיבי, לא ע"י זריעה, אלא ע"י חלקים מהעץ עצמו. לכן, יעקב היה צריך לנטוע אותה ולא לזרוע. ניתן לראות בכך משל להתרבות עם ישראל ולנטיעתו מחדש בארץ ישראל.

"פינוקיו" בקודש הקודשים?

הכרובים המתוארים בפרשתנו עשויים מזהב בלבד, אולם במקדש שלמה הם היו עשויים מ"עצי שמן" מצופים זהב (אולי בגלל גודלם האדיר). מהו עץ השמן?

קשה לפרש שזה עץ זית, מכיוון שעצי השמן מופיעים ברשימה אחת עם עצי זית (נחמיה, ח). לכן מציע רד"ק (בישעיה): "הוא העץ שקורין בלע"ז פילון והשמן שיוצא ממנו היא הזפת". ע"פ רופ' פליקס מדובר ב"אורן" המוכר, הקרוי בלע"ז pine, שממנו מפיקים עד היום טמפרטין.

השם pine נגזר מהחומר pinene, שנמצא באורן, מתנדף באוויר וגורם להתעבות עננים. בקודש הקדשים של ביהמ"ק הראשון, הכרובים מאורן "התפללו" לשנה גשומה. בביהמ"ק השני, באין כרובים, זה היה נושא תפילתו של הכהן הגדול בקודש הקדשים.

קרלו לורנציני שכתב את פינוקיו, היה קתולי ולמד כמונה. נדמה שהוא שאב השראה מהתנ"ך (כגון: פינוקיו במעי הלויתן, המקביל ליונה). באיטלקית 'פינוקיו' הוא צנובר - פרי האורן. האם הכרובים, התינוקות העשויים עץ אורן אך בעלי הקיפות, היוו מקור השראה ללורנציני, כשהמציא את פינוקיו ילד האורן?

(תודה לאביתר כהן על ההשראה)

דקה שבי

סיפור באיור

המחלה והשקום

שנים רבות ישב יוסף הצעיר ולמד. לא עבר זמן רב עד שהכל הכירו בו כאחד מגדולי הדור הבא. מרב גדלתו ובקיאותו בתורה בנו אותו "סיני", כי מוחו היה מלא וגדוש בתורה כמו הר סיני שעליו נתנה התורה לעם ישראל... כבר בגיל צעיר הציעו לו להתמנות לראש הישיבה הגדולה בסומבז'דיטא, אך הוא היה ענו וותר על התפקיד לטובת חבירו הגדול, רבה - אך בכל אופן למד ולמד תלמידים רבים.

גם באותו יום שבו מתחיל ספורנו לשב רב יוסף ולמד את תלמידיו. בין התלמידים זכלנו לראות כמה שעתידים היו להיות מגדולי הדור הבא של תקופת הגמרא, כמו אבני ועוד רבים אחרים. התלמידים ישבו מרתקים לשעור, אך לפתע השתררה דממה. הם נדדו לראות שרב יוסף התמוטט והתעלף ממש באמצע המשפט. תוך כמה דקות הזעק רופא למקום, ובצורת כמה מהתלמידים העביר את רב יוסף לחדר שקט יותר. שעה ארוכה עברה עד שרב יוסף פקח את עיניו, אך מהר מאוד התברר שהשמחה מקדמת מדי.

רב יוסף אמנם התעורר, אך נראה שנפשו עדין ישנה. הוא היה מבולבל מאד, ולא הצליח להבין איפה הוא נמצא. אשתו פנתה אליו בנסיון לדבר איתו, אך הוא לא הבין מי האשה הזאת ולמה היא פה. גם תלמידיו הקרובים נסו לשוחח איתו, ולמרבית הזעזוע ראו שהוא אינו מזהה אותם. רב יוסף לקה במחלה קשה, שפשוט מחקה ממוחו את כל הזכרון שלו!

לאחר שהתאושש הרב מן המחלה, התברר שהזכרון לא חזר למקומו. צריך היה להסביר לו הכל מההתחלה. לאט לאט למדו אותו מי הוא, מי הם בני משפחתו, איפה נמצא בית הנקסט ובית המדרש וכך הלאה. אך הדבר הקשה מכל היה שרב יוסף, הרב הגדול והמפורסם, גדול הדור - פעת היה אותו רב יוסף כילד שרק התחיל את למודו. הוא לא זכר את ההלכות הבסיסיות ביותר, ובנדאי שלא היה מסגל להעביר שעור בישיבה.

ומה סבורים אתם, שרב יוסף התאיש? חס וחלילה! רב יוסף אמנם שכח את כל למודיו, אך הוא לא שכח את אמונתו, וכחו לא נחלש. הוא כבר ידע מדברייהם של בני המשפחה והתלמידים מי הוא. הוא כבר ידע שיעד לא מזמן היה נחשב לרב גדול וחשוב בקי בתורה באופן מפליא - והחליט שעליו לחזור לעצמו! הוא החליט שבעת עליו לשבת וללמד וללמד וללמד - עד שיזכר מחדש בכל תורתו!

רב יוסף לא התעצל ולא התבייש. הוא ישב ולמד, שגן וחינוך, ובצורת תלמידו הגדול אבני הלך ונפטר

בתורה. הוא שגן בצל פה את התורה, את המשנה, את המדרשים, את ההלכות ואת הגמרא. לא עבר זמן רב, ורב יוסף חזר למעמדו הקודם. כחו הקודם עמד לו, והוא נזכר במהירות בכל חלקי התורה, ושוב היה מסגל להעביר שעור, לחדש חדושים ולהורות הלכה לכל בני הדור.

בשנפטר ידידו רבה, היה זה אך טבעי שהציעו לרב יוסף לקבל על עצמו את תפקיד ראש הישיבה בסומבז'דיטא, והפעם הסכים.

אך עד סוף ימיו קרה עוד כמה פעמים, שרב יוסף שכח פרט קטן במהלך השעור. במקרה כזה היה אבני תלמידו הגדול אומר לו בצננה: "והרי למדת אותנו רבנו, שכן וכן היא ההלכה". רב יוסף העני לא התבייש במובן להודות בטעותו, ומיד קבל את דברי אבני.

הנה, כך הוא ספורו של הרב הגדול, שכמעט ונפל, אך התגבר, השתקם וחיזר לעצמו בצורה מלאה!

(מעובד עפ"י נדרים מא, א ומקורות נוספים)

לתגובות והצעות לסיפורים:
yikhat1@smile.net.il

מרפא סיני וראש אולפנה

שוקי כהן (39), ממקימי האולפנה החדשה בבית-שאן ובוגר ישיבת ההסדר "בית אורות", לא אוהב שקוראים לו מחנך, למרות שהוא עוסק בהוראה. "אני מעדיף להיות מוצג כמומחה ברפואה סינית ומאמן אנשים", ולנוכח סימן השאלה המצטייר על פני מי ששומע אותו, הוא מסביר: "תמיד היה לי קושי עם החינוך הפורמאלי".

בכל זאת החליט לנסות, השלים תעודת הוראה בחינוך, וסיים לימודי מוסמך ברפואה סינית ובאימון. על סמך שלוש המיומנויות הללו: תורה, רפואה סינית ואימון, בנה תורה טיפולית-חינוכית המשלמה את השקפת עולמו ומשמשת כבסיס לעבודתו החינוכית.

איך אדם כמוך, המתנגד למסגרות פורמאליות, מגיע לצוות הקמה של אולפנה?

"יכול להיות שהדחף לכיוון הזה הגיע מקשיי הלמידה של בתי הבכורה. בניגוד להורים רבים לא חשבתי שזה כזה אסון. ניצלתי את כל הידע שצברתי בתחום ולימדתי אותה בעצמי איך מבחינים בין טפל לעיקר. איך מתרגלים את המוח לזכור. איך מתקדמים בקצב אישי. רצה הגורל והמחנכת של בתי שעקבה אחרי הדרך שעבדתי איתה, ניצנית אזוגי, היא בין מקימי האולפנה החדשה בבית-שאן. היא התרשמה מהשיטה שלי, ובקשה ממני להצטרף אל צוות ההקמה".

האם אינך חושש מהאתגר של אולפנה לבנות חלשות בלימודים?

"אני לא מפחד מאתגרים. אני מאמין שבעבודה חינוכית נכונה ניתן להצמיח כל תלמידה. מערכת החינוך הדתית הרגילה היא סוג של מיטת סדום שפוגעת לעתים קרובות בחלשים, וזה עוול. דרך עבודת האימון שלי, וגם בעזרת תפיסות היסוד של הרפואה הסינית, אנסה לרדת לשורשי החולשה של כל תלמידה, ולדעתי אצליח גם עם כאלה שהתייאשו מהן במקומות אחרים".

כל זה טוב ויפה אבל ישנה רשימה של ספרים, כתבים וידע שצריך להשיג במהלך הלימודים. למערכת החינוך יש הרי סדר יום משלה. אתה בטוח שלא תשתעבדו בסופו של דבר לסדר היום הזה?

"שאלה טובה. אבל אל תשכח שאני יודע לאן אני נכנס. יש לי כבר את נקודת המבט שלי על המערכת ואני יודע לבחון את הדברים מכמה פרספקטיבות. לדעתי, הדגש על המימוש העצמי ועל גילוי הכישרון הייחודי של כל תלמידה, ימנע נפילה. האני מאמין שלי הוא שאסור לחיות 'ליד החיים' אלא ב'לב החיים', לחוות אותם במלוא עוצמתם. לצערי לא תמיד מערכת החינוך יודעת לעשות זאת. ועל הנקודה הזו אני נלחם. אעשה כל מאמץ שלא ניפול אל תוך שעבוד הציונים והספק חומר".

"אעשה כל מאמץ שלא ניפול אל תוך שעבוד הציונים והספק חומר. חינוך אמיתי לא הופך תלמידים למכונות להשגת ציונים גבוהים אלא מכוון אותם לבטא את הפוטנציאל שטמון בהם".

בכל מקום בו התגורר שוקי, יצא לו לעסוק בחינוך, להתפרנס מחינוך, ואפילו לעמוד בראש מסגרות חינוכיות. בין היתר העביר שיחות אורייתא לשבע קבוצות של בנות השירות הלאומי בצפון הארץ, ובמקום מגוריו, מושב הזורעים, ניהל ופיתח את תוכניות הלימוד של המדרשה לבנות שפועלת במקום.

אז איך זה שיש תמיד פער בין איך שאתה מגדיר את עצמך לבין מה שאתה עושה בפועל?

(צוחק): "כי בעצם אף פעם לא השלמתי עם המציאות בכל מסגרת חינוכית שפעלתי בתוכה או נחשפתי אליה. תמיד רציתי לשנות אותה מבפנים. מסתבר שהחינוך כן בוער בעצמותיי, ואני כן מאמין שבאמצעות חינוך ניתן לשנות בני אדם ואפילו חברה".

הצלחת גם לבצע או נשארת בשלב התיאוריה?

"אני מקווה שבאולפנה שאני שותף בימים אלה להקמתה, אוכל ליישם את הרעיונות שלי. למשל, לא לשים בכלל דגש על הציונים. חינוך אמיתי לא הופך תלמידים למכונות להשגת ציונים גבוהים אלא מכוון אותם לבטא את הפוטנציאל שטמון בהם. זו הדרך שלי, ואני מנסה לשלב בה תורה, רפואה סינית וסדנאות אימון".

למי שתמה כיצד מגיע בוגר מסגרות החינוך הדתי המוכרות, לתפיסה מקורית ויוצאת דופן שכזו, נספר שבניגוד לרוב הנוער הדתי שהולך לישיבת הסדר או מכינה קדם צבאית ואז מתגייס לצה"ל, אצל שוקי כהן התהליך היה הפוך. קודם התגייס ורק אחרי השחרור הגיע לישיבה. הוא הגיע כבר כנכה צה"ל (עד היום הוא הולך בעזרת קביים), שכאבי הפציעה דחפו אותו לחפש מזור ברפואה הסינית. "חוסר היכולת של הרפואה הקונבנציונאלית להקל על כאבי (בסחוס של פיקות הברך), דחף אותי לחפש מענה במקומות אחרים", הוא אומר. "מענה המתאים לאופיי ולדרך החיים שלי".

על שנותיו בישיבת "בית אורות" מדבר שוקי כהן בהערכה רבה. במיוחד פיתח הערצה לרבותיו שם, הרב בני אלון והרב אלחנן בן נון. באותה תקופה נרשם גם ללימודים באוניברסיטה בלי להיות בטוח שהמשטר האקדמי מתאים לו: "שוחחתי על כך עם הרב בני אלון שאכן אמר לי שהאקדמיה לא בשבילי".

assafgolan3948@gmail.com

להפצה ולמודעות מסחריות: גל אורן BSD

הבונים 11 רמת גן 52462, טל' 03-6133555, פקס' 03-6133699, dotan@go-bsd.co.il דוא"ל

הפצה: מקור ראשון 052-6070999 יוטי

מייסודה של הסדרות הפועל המזרחי בא"י. יוצא לאור ע"י מכון "צומת".

"שבת בשבתו" באינטרנט: zomet.org.il

למנוי באנגליה בדוא"ל או לפנות ל: dan@zomet.org

עריכה: מכון "צומת" אלון שבות, גוש עציון 90433, טל' 02-9931442 פקס' 02-9931889

www.zomet.org.il zomet@netvision.net.il

הוצאת העלון נחמכת ע"י משרד החינוך והתרבות

כתב ונערך ע"י מכון פוע"ה
רח' עזריאל 9, גבעת שאול, ירושלים טל: 02-6515050

רפואה והלכה

שימוש בחשמל אגב חולים

"לא תבערו אש... ביום השבת" (שמות, להג)

על-פי זה, אם הודלק אור או הופעל חימום למען החולה - מותר לבריא ליהנות מכך, כי "אור לאחד אור למאה". ה"ה בחימום חשמלי, הפעלת מזגן או תנור חשמלי המופעלים ללא תלות במספר הנוכחים בבית, ואין לחשוש שהגוי ידליק יותר נורות או תנור נוסף, כפי שלא חששו חכמים שידליק יותר נרות בשביל הבריאים.

האפשרות ליהנות ממלאכה שנעשתה לצורך היתר, כאשר אין חשש של "דיבוי בשיעורים", היא אחת הסברות שהוזכרו לגבי שימוש בחשמל שמגיע בשבת. אמנם המערכת אוטומטית, אבל לעיתים יש צורך בפעולות אנושיות לוויסות או תיקון תקלות, ובוודאי יש במרחב חולים שבסכנה שחייבים חשמל לצורך חיותם (ומן הסתם גם צורך בטחוני). משום כך אין חובה לסגור מתגים בשעת הפסקת חשמל בשבת. בכל זאת, יש לחזק את המשתדלים בכך שהמערכת תפעל לכתחילה לפי ההלכה!

כתב: הרב יוסף איתן, מרבני מכון פוע"ה eitan@puah.org.il

בחסות מאוחדת

איתן ופא"ה

חכמים אסרו ליהנות ממלאכת הגוי בשבת, כאשר המלאכה נעשתה לצורך היהודי. אולם הנאה ממלאכה שגוי עשה בשבת לעצמו או לצורך חולה אף שאינו בסכנה – מותרת עקרונית, אבל לא תמיד! אם מדובר במלאכה שהנאת יהודים בריאים ממנה עלולה לגרום לגוי להרבות בשיעור המלאכה, הדבר אסור מחשש "שמא ירבה בשבילי" וכגון **בישול**, שהגוי עלול להוסיף תבשילים לצורך הבריאים. אם ההנאה מהמלאכה הנעשית בשביל החולה אינה כרוכה בתוספת, מותר לבריא ליהנות בדיעבד, כגון הדלקת נר למאור, שהרי "**נר לאחד יור למאה**" (שבת קכ"ב). עקרון זה תקף גם כאשר יהודי עשה מלאכה בהיתר לצורך חולה הנמצא בפיקוח נפש.

הרב יוני לביא מנהל מוקד הנער 'חברים מקשיבים'
www.makshivim.org.il

בגובה העיניים

חבר בגיל שש עשרה. מה רע?!

להם חברה מקסימה בשביעית. היום, חמש שנים אחרי אין להם חברה בכלל. וגם בגרות לא... זהו סימפטום לכך שהקשר הוא פעמים רבות קשר של בוסר. הוא עונה לי על כל מיני צרכים וחסכים אלו לא דווקא הדבר הנכון באמת בשבילי כרגע.

את שואלת מה לגבי האפשרות שתתחתני יום אחד? תראי, גם אני מכיר את הסיפור על הזוג שהיו חברים מכיתה ז' והיום הם נשואים באושר עם שמונה ילדים. אבל דעי לך שעל כל אחד כזה יש חמשת אלפים (!) שנפרדו אחרי שנה או שנתיים, ורק נשארו עם כאב לב, צלקות וזיכרונות שליליים. לא חבל? הדבר הכי טוב שאני יכול לאחל לך הוא שכשתגיעי בעז"ה לרגע המדהים בו תעמדי תחת החופה עם בחיר ליבך, תסתכלי לו בעיניים במבט מאוהב ותדעי שהוא האחד והיחיד, הראשון שלך. שלא יהיו לך זיכרונות מהחבר מהחמישית, ומהחבר מהשביעית, וזה מהשירות הלאומי... ובשביל זה חייבים דבר אחד. סבלנות.

ועוד לא אמרנו מילה על הניסיונות וסכנת הנפילה. בייחוד, נגיעה, הרהור. לא כי אנחנו רעים. פשוט כי אנחנו בני אדם, בריאים ואוהבים, וקשר בין בני אדם הוא דבר חי שדורש את שלו ומבקש להתקדם. קשה מאוד (בלתי אפשרי?) וכואב מאוד למתוח אותו כמו מסטיק על פני כמה שנים כשאנינו יכולים להתחתן.

איך מתמודדים בפועל עם ההחלטה הזו? זה כבר נושא לפעם אחרת, אך אומר לך רק דבר אחד. את בן זוגך המיועד לך משמים, שבת הקול הכריזה עליכם עוד לפני שנולדתם, לא תפספסי בגלל זה. אם זה לא הבחור שאת נפגשת איתו עכשיו, כמה שתיפרדו מוקדם יותר - עדיף. ואם זה כן הוא, את יכולה לסמוך על הקב"ה שימצא את הדרך להפגיש אתכם מחדש בזמן הנכון, כשתהיו באמת מוכנים לזה. בהצלחה!

אני לומדת בכיתה י"א באולפנה, וכבר חודש בקשר קרוב עם מישהו שאני מכירה מהסניף. ההורים שלי לא 'מתים' על הרעיון, בלשון המעטה, וגם המחנכת לקחה אותי השבוע לשיחה בעניין. אבל מה לעשות, אני מרגישה שזה עושה לי ממש טוב. הזמן שאני איתו ביחד נותן לי כוח, מעלה לי ת'מצב רוח ואפילו מבחינה דתית אני מרגישה שהשתפרתי מאז שאנחנו מכירים (הוא דוס אפילו יותר ממני). אני באמת לא מבינה מה רע בחבר ואולי אפילו נתחתן יום אחד. לא חבל לפספס משהו טוב שיכול לצאת מזה?

מיכל

שלום מיכל.

שאלת מ'ה רע בחבר?'. קודם כול, זה לא רע בכלל. להפך, חבר זה הדבר הכי נפלא בעולם. איזה כיף שיש מישהו

קרוב שאיכפת לו ממך, שנותן לך הרגשה שאת יפה, שאת מוצאת חן בעיני מישהו. כמה נעים שיש מישהו לְיָיִךְ שתומך בך ברגעים שאת מבואסת, בכאסח עם ההורים או מעוצבנת בגלל מבחן גרוע או כשלון בטסט. מסתבר שכשאלוקים ברא בעולם את האהבה הוא ידע מה הוא עושה.

אבל דווקא בגלל שהאהבה היא נשק גרעיני רב עוצמה חייבים לדעת איך להשתמש בה בצורה נכונה. ויש לזה כמה כללים. הראשון הוא שכדי ששני אנשים יהפכו להיות דבר שלם אחד, הם חייבים להיות קודם כל 'חצי'. יש כברת דרך שכל אחד חייב לעבור עם עצמו כדי שייגיע בשל ומוכן להתחברות עם הצד השני. בתקופת הנעורים צריך להיות משוחררים ממחויבות לאדם מסוים ולהיבנות בחופשיות. לנסות, לחפש, לבדוק, לברר, מבלי להיות כבול למישהו אחר ולצורך להתחשב בו. מעבר לזה, אהבה בגיל שש עשרה היא עוצמתית, סוערת ומטלטלת. לא תאמיני כמה חבר'ה תקועים עד היום בלי תעודת בגרות רק בגלל שהיית

לתגובות והארות: yony@makshivim.org.il

הרב יוסף צבי רימון
רבה של אלון שבות דרום ור"מ ישיבת 'הר עציון'

פיטום הקטורת

אמירת פרשיית הקטורת לא נזכרה בגמרא, ומקור אמירתה הוא **בזוהר** (ויקהל ריטב) - כדי להעביר את הזוהמא מהנפש לפני התפילה (ולאחר התפילה אומרים אותה פעם נוספת לכפרה כקרבן). עוד הוסיף הזוהר, שאילו היו בני אדם יודעים כמה אמירת הקטורת נחשבת כלפי הקב"ה, היו נותנים לאמירת כל מילה חשיבות כמו כתר של זהב. גם **הארי"י** החשיב מאוד את אמירתה (בסידורי האר"י, ואמר לאומרה שלוש פעמים ביום - שתיים בשחרית ואחת במנחה). בכל זאת, יש כאלו שאינם אומרים את הקטורת לפני התפילה, בגלל שהיא נאמרת בסיום התפילה (ב"אין כאלקינו"). האר"י כתב אף להסמיך לפרשה זו את הפסוקים: "ה' צ-באות עמנו וכו'" (ע"פ הירושלמי ברכות פ"ה שכתב ש"לעולם אל יהיו פסוקים אלו זיזים ממך"); ואת תפילת ר' נחוניה בן הקנה ("אנא בכוח", שרמוז בה שם של מ"ב אותיות).

אביי הוה מסדר

בגמרא ביומא לג. מובאת מימרא זאת, שיש בה את העבודות שהיו במקדש.

פרשת הכיור ותרומת הדשן

השו"ע (א,ט) כתב שיש נוהגים לומר פרשת הכיור ותרומת הדשן. דברים אלו עשו הכהנים בכל יום, בתחילת עבודתם, ולכן הם נאמרים כפתיחה לקרבנות. וגם יש בכוחה של פרשת הכיור לעורר אותנו לטהרה לפני התפילה.

הלכה ממקורה

מן המקורות עד להלכה למעשה

פרשיות נלוות לקרבנות

בפעם הקודמת דיברנו על פרשת התמיד ועל 'אייהו מקומן' ופרשיות הקרבנות. נדון כעת בשאר הדברים הנאמרים קודם התפילה.

עשרת הדיברות

אמירתן נזכרת בגמרא (תמיד פ"ה,א) ובשו"ע (א,ה). למרות זאת לא נוהגים לאומרן. **בשו"ת הרשב"א** (א,קפד. ועיין ברכות יב.) מבואר שביטלו את אמירתן מחשש שמא יאמרו המינים שרק מצוות אלו יש לשמור. **המשנה ברורה** (ס"ק טז) מוסיף שגם ביחיד אסור לאומרה בדרך קבע.

פרשת המן

אמירת פרשת המן איננה מוזכרת בתלמוד הבבלי. טעם אמירתה מבואר במשנה-ברורה (ס"ק יג): "כדי שיאמין שכל מזונותיו באין בהשגחה פרטית, וכדתיב: 'המרבה לא העדיף והמעמיט לא החסיר', להורות שאין ריבוי ההשתדלות מועיל מאומה. ואיתא בירושלמי: כל האומר פרשת המן מובטח לו שלא יתמעטו מזונותיו". למרות זאת, המנהג הרווח שלא לאומרה. הסיבה לכך ע"פ **האר"י** (הקדמה לשער הכוונות) - שאסור לבקש על פרנסתו לפני התפילה. ואילו **ערוך השלח** (א,כד) נימק זאת בכך שאיננו מעוניינים להזכיר בכל יום את תלונות ישראל במדבר.

פרשת העקידה

השו"ע (א,ה) כתב ש"טוב לאומרה", ומבואר במשנה ברורה (א,ס"ק יג) שיש באמירתה "כדי ליכור זכות אבות בכל יום וגם כדי להכניע יצרו כמו שמסר יצחק נפשו".

ר' שלמה שוק
מנהל ת"ת מכמש

משא כלל. כי יום המחרת הוא עולם אחר לגמרי. "היום אם בקולו תשמעו" - היום דייקא. (ליקוטי מוהר"ן רעב)

לא תמיד אנו זקוקים למבט משתלח אל עבר העתיד. בפעמים שנניח את כיבוש העתיד, נמצא את עצמנו נפגשים עם ההתרחשות העכשווית בהעצמה יתרה. זאת, במקום שיהיו חלק מעוד מסע צבירה וניכוס המבטיח לנו חיים טובים אי שם קדימה בזמן הלא מובטח כלל.

שְׁבִרְבַּ הַזְּמַן: יְהִי לִי עַל הַחַיִּים מִבְּטַ מִפְּשֵׁט שֶׁל מְשׁוֹרֵר

בְּטָשׁוֹשׁ מִזְגָּג

לְמַעַל מִן הַבְּהִירוֹת וְהַבְּהִנוֹת הַמְדוּדוֹת

מִה בְּאֵמֹת יִקְרָה לִי פֶּעַם

כִּי אֲנִי בְּנֵדָם עִם שְׂנֵי טוֹחָנוֹת עַל בְּטוֹחַ

וְלִפִּי הַכְּלָלִים לַחֵם מִקְמַח מְלֵא

שְׂאֵיָה בְּרִיא בְּעֵתִיד

מִהַרְשִׁימָה הַמְסֻדָּרֵת

שֵׁשׁ לִי לְרִמִּי לִוִּי

וְאוֹלֵי דוֹקָא הַיּוֹם

אֲטָשְׁטֵשׁ

וְאַצֵּא מִהַרְשִׁימוֹת, שְׂיֵהִיהִ:

נִיכַחֵק

וּוֹסֵס עֲדוֹלָה

לִלְנֵם סַעֵט

וְחַהוּבֵעֵגֶן.

וְלֹא אֲרַד לְסוֹף דַּעְתָּם שֶׁל כָּל הַצְּרָכִים וְהַמְצָרִים

וְאֶסְתַּוֵּב סֵתֶם עִם מִבְּטַ מִרְעֵב שֶׁל מְשׁוֹרֵר

בֵּין כָּל מַדְפֵּי הַאֲכָל הַמְרַהֲיָבִים.

חוט של חסידות

שפוטים של העתיד

לאחר התאבדותו של שופט בית המשפט השלום, הרהרתי ביני לבין עצמי על משקלם החמור של עשרות תיקים הלוחצים על מוחו של שופט הנדרש לטפל בהם מידי יום ביומו.

נכון שעבודה מלחיצה איננה מצדיקה התאבדות, אך לחץ מתמשך יכול לשים לחיים איזה קץ, יותר... לבבי. ליבי עליכם השופטים, אך גם עליכם השפוטים. תארו לעצמכם שאתם תיק מספר 49 כשלשופט ממתניים עדיין עוד 30 תיקים. איך הייתם מרגישים אי שם בתווך לאחר מה שעבר על השופט עד עכשיו, כשברקע עוד ועוד תיק תק תיקים? מאחורי כל תיק יש סיפור ואנשים, התמודדויות והתמוטטויות.

הבעיה איננה רק כמות התיקים. הבעיה היא כמות השפוטים. השאלה היא איזה חברה אנחנו בונים כאן בארצנו הקטנטנת, שצרה מלהכיל את תאבון ליבם וחמדנותם של בוני הארץ וחריגותיהם. מה מריץ אותנו לעוד ועוד ניכוס שתלטני על חשבוננו של הזולת? הצרכנות האובססיבית מכניסה אותנו למרוץ קדחתני כנגד מחוגי הזמן, שאת הקצב שלהם, 60 שניות בדקה, אי אפשר לשנות. הבהילות הזאת, כמו בכבישים, פוגעת באנשים אחרים ואז נפתח תיק תק תיק. ההישגיות איננה מתחשבת אלא במטרה, ואת המטרה מקדשים כל האמצעים, שהרבה פעמים נהפכים לתיק תק בביט המשפט. חברת שפע, בקלות יכולה להפוך, לחברת פשע. צניעות והסתפקות במועט אינם עניין לחוסר ברירה. יש ברירה - לברר את השאלה, כיצד אנחנו רוצים לחיות. האם נרצה להיות תמיד ממוקדי מטרה עתידית, עם רוח גבית שנושפת בעורפינו עוד ועוד? ככל שחיינו יהיו חיי צניעות כך תגדל יכולתנו לחוש את החיים כפי שהם עכשיו, ולתת אמון אנו למה שקורה לנו עכשיו.

זה כלל גדול בעבודת ה' שלא ישים לנגד עיניו כי אם אותו היום. הן בעסק הפרנסה והצטרכותו צריך שלא יחשוב מיום לחברו... וכן בעבודתו יתברך לא ישים לנגד עיניו כי אם אותו היום ואותה השעה. כי כשרוצין ליכנס בעבודת ה' נדמה לאדם כאילו הוא משא כבד, ואי אפשר לו לישא משא כבד כזו, אבל כשיחשוב שאין לו רק אותו היום, לא יהיה לו

נקודת מבט

מה זה 'להיחקר במשטרה'?

חקירות על ימין ועל שמאל

למרות התנגדותי לתוכנו של הספר 'תורת המלך', והבעתי עמדותי זו בכתב במדור זה בחודש אלול אשתקד, השתתפתי בכנס רבנים שנערך לפני חודשיים אחדים כנגד זימון הרבנים דב ליאור ויעקב יוסף לחקירה משטרתית. כידוע, עוונם הוא 'הסכמה' שנתנו לספר העוסק ב"דיני נפשות בין ישראל לעמים". גם עתה, בהתחדש הפולמוס בעקבות 'צו מעצר' שהוצא ע"י המשטרה לשני הרבנים, צרפתי חתימתי למגני הצו, וטעמי ונימוקי עמי כדלהלן.

אומר בפתח דבריי: טעמי שונה לחלוטין מן הנימוק שפורסם במודעת המחאה שפורסמה בתקשורת. אינני שלם עם הטיעון שליווה את קמפיין ההתנגדות לחקירה המדגישה את חוסר האיוון בין רבנים לאקדמאים, בין שמאל לימין; משהו כמו "הרי לא מוזמנים לחקירה כל איש אקדמיה או סופר/אמן/משורר המביע עמדות שמאלניות ומשתלח במתנחלים". אדרבה,

אני בעד שכל ההכרזות מן השמאל הפוליטי יבדקו בעיניים חקירתיות, ואם יש 'סעיף' - שמצהיריהן יתנו את הדין, כמסיתים ומדיחים. אני בעד שכל האימאמים המסיתים במסגדים, בפה מלא ובאגרוף קפזן, יואשמו וימוצה הדין עמהם. אינני רוצה ש'חוק החסינות לרבנים' ישמש מגן אנושי חי למסיתי שמאל, לרדיקלי האיסלם ולמלבי הלאומנות הפלשתינית.

הוא אומר, לא המשווה בין ימין לשמאל הניעה אותי להתנגד לצוי החקירה והמעצר של הרבנים, מסכימי הספר 'תורת המלך'.

ומה בפי הפרקליטות, היועץ המשפטי והמשטרה, מזמני החקירה? הללו חוסים בצל עקרון 'שלטון החוק' ו'שויון בפני החוק'. כך התרעם ע"ד רן נורי, עורך בכיר ליועץ המשפטי לממשלה ('מקור ראשון', ע"ש כי-תשא; 'תורת המלך' ושלומה של מלכות'), ובצדק: "מתן פטור במקרה אחד, גרור מטבע הדברים בקשות 'לפטורים' של גורמים אחרים, מכל קצות הקשת הפוליטית והחברתית במדינתנו המקוטבת... מכאן תהא דרכנו סלולה בבטחה לאנרכיה... במדינה שבה נחקרו נשיאים, ראשי ממשלה, שרים, חברי כנסת, שופטים ודיינים, לא ניתן לבקש כי לרבנים תינתן חסינות מיוחדת בהקשר זה ופטור מהתייצבות לחקירה".

אני מסכים שרבנים אינם מעל לחוק ואפילו "מלכי בית דוד דנים אותם" (סנהדרין יט,א), ומן הסתם גם אישי סנהדרין. למה איפוא צרפתי חתימתי?

חקירה 'נקמתית' ולא מידתית

עמדותי כנגד חקירות הרבנים ליאור ויוסף היא פשוטה בתכלית, אלמנטרית ממש; מה יש 'לחקור'? ומה מסתתר מאחורי מילת

הרב ישראל חזן
ראש מכון 'צומת'

איום זו? אין חולק שהם כתבו הסכמה לספר, וניח שמשמעותה גם אמירת יישר-כח למחבריו, ועדין נבצרתי מלהבין מה משמעות לחקירת עובדות ברורות ומוסכמות. עד לקבלת הסבר מניח את הדעת אני חושש שעצם **החקירה היא העונש**. הזימון אליה הוא אצבע משטרתית זקורה המונפת כנגד סוררים אשר מערכת האכיפה 'מחפשת' אותם. יש המכנים זאת 'הטרדה נקמתית'.

אני סבור כי ראוי היה שהיועץ"מ, או המשטרה, יסבירו לנאמני שלטון החוק, כמוני למשל, מהי בדיוק החקירה שאליה הכרחי לזמן את הרבנים הבכירים ליאור ויוסף. נא להציג שלש-ארבע שאלות לדוגמה אשר התשובות עליהן עשויות להצמיח מידע שאינו ידוע בלעדיו. אם רוצים שמושג 'שלטון החוק' לא יהיה סיסמא ריקה, ויחשד כשוט-ציות בלבד, מומלץ לא להפעיל אותו 'על ריק'.

וביותר, תמיהני האם זימון לחקירה זו היא 'מידתית', מושג האהוד בחצרות המשפט? הרי ההגיון הסביר הוא להיטפל

למסכימים לספר רק לאחר שמחברי הספר עצמם יועמדו לדין ויואשמו. מה ענין הלקאת המסכימים, והוקעתם בחקירה מתוקשרת, לפני שהספר עצמו נושא עוון ופשע וחסאה? היועץ הבכיר ליועץ המשפטי, עו"ד רן נורי, מנסח במאמרו הנ"ל דילמות משפטיות טרומיות: "ניתן לטעון כי האמירות בספר אינן מהוות הסתה לגזענות או לאלימות; ניתן לטעון גם כי פרשנות הלכתית וציטוטים תורניים אינם ענין למגרש הפלילי; ניתן אף לטעון כי 'הסכמה' לספר אינה מהווה בהכרח הסכמה והזהרות עם כל עמוד ושורה בו. **שעתן של טענות אלו עוד תגיע. הן ייבחנו בכובד ראש**, והיועץ המשפטי לממשלה יכריע בענין בסופו של דבר".

וכאן שואל הדיוט משפטי כמוני: אם כן, רק לאחר שטענות אלו ייבחנו בכובד ראש, ויוכרעו לחומרא, וימוצה הדין במחברי הספר, או-אז, ורק אז, יהיה מקום לתשאל את הרב הנכבד, שר-המסכים. החקירה תיערך בתחנת משטרה, או שמה בביתו או במשרד נייטראלי, או בדואר רשום ואולי אין בכלל מה לחקור.

דיר המלך

ובשולי הדברים אני מוצא לנכון להעלות על נס ספרון הלכתי בשם **'דרך המלך'** הסותר בשכנוע רב את עקרונות הספר 'תורת המלך'. **אריאל פינקלשטיין** הצעיר, האלמוני למדי, השכיל "בחכמה, בתבונה ובדעת" (לה, לא; ויצאנו ידי חובת איזכור פרשת השבוע) לטפוח על פני מחברי הספר הנדון, ולהציג אותם כטועים בדבר משנה והלכה ושיקול הדעת כאחת. **יישר כחך ששיברת!**

(נכתב במוצ"ש כי תשא)

צור-לי
מנורה לשבת
תרצו מאור - תרצו מסורת

השימוש פשוט וקל
מדליקים לפני כניסת השבת ובמהלכה
ניתן לסובב מסכה להחשכה ברמות
שונות, עד לחושך מוחלט.

99 ש"ח
כולל דפי משלוח

02-9932111

מבצע!
רק **99**
במקום
188

כל ארבעת ספרי הרב ישראל חזן

ואוהב גר
אור על הניזור בישראל

נקודת מבט
אור וצל על החברה בישראל

ספר שופטים בגובה ה"ל
ואתרי סגולה בגובה ה"ל

להזמנות: מכון צומת 02-9932111